

บทคัดย่อ

หัวข้อวิจัย	รูปแบบการพัฒนาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรม เพื่อรองรับการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนบ้านห้วยห้วยพัฒนา ตำบลโคกสะอาด อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
ผู้ดำเนินการวิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุทิศ ทาหอม, อาจารย์สุจิตรา ยางนอก ดร.เขมิกา อารมณ และอาจารย์สันติภาพ ชารัมย์
หน่วยงาน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีวิจัยฉบับสมบูรณ์	2562
เลขที่สัญญาวิทยานิพนธ์	RDG62E0017

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนห้วยห้วยพัฒนา ตำบลโคกสะอาด อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 2. เพื่อศึกษาทุนทางวัฒนธรรม เพื่อรองรับการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนบ้านห้วยห้วยพัฒนา ตำบลโคกสะอาด อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ 3. เพื่อค้นหารูปแบบการพัฒนาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรม เพื่อรองรับการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนบ้านห้วยห้วยพัฒนา ตำบลโคกสะอาด อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้กระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (Community - Base Research: CBR) คณะผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม การจัดเวทีวิเคราะห์ปัญหา การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การเดินสำรวจ การศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ รวมถึงการสืบค้นข้อมูลจากระบบสารสนเทศ

ผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์ปัญหาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนห้วยห้วยพัฒนา 3 ประการ ได้แก่ 1. ชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยว 2. ชุมชนขาดการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวที่น่าสนใจตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว 3. ขาดการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยว คณะผู้วิจัยจึงได้ค้นหาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมของชุมชน พบ จำนวน 8 ด้าน ได้แก่ 1. ศักยภาพด้านประวัติศาสตร์ชุมชน 2. ศักยภาพด้านวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อท้องถิ่น 3. ศักยภาพด้านการละเล่นพื้นบ้าน 4. ศักยภาพด้านความสามัคคีของชุมชน 5. ศักยภาพเมนูอาหารพื้นถิ่น 6. ศักยภาพสินค้าปลูกหม่อนเลี้ยงไหม 7. ศักยภาพด้านการเกษตรของชุมชน และ 8. ศักยภาพด้านทุนมนุษย์

ผลจากการค้นพบศักยภาพชุมชน คณะผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และวางแผนปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนบ้านห้วยห้วยพัฒนา เกิดแผนปฏิบัติการ 3 แผนงาน ได้แก่ 1. แผนพัฒนาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรม เพื่อรองรับการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน 2. การประชาสัมพันธ์ชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 3. การบริการจัดการกลุ่มท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งงานวิจัยนี้เกิดการจัดทำพื้นที่จำลองภูมิปัญญาดำเนินากินแห่งแรกของจังหวัดบุรีรัมย์ พร้อมทั้งพื้นที่ "กินได้ เทียว

“ได้ ขายเป็น” มีระบบบริการจัดการน้ำที่ดีมีประสิทธิภาพ เกิดการร่วมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชน กลายเป็นแหล่งเรียนรู้และการศึกษาดูงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน นอกจากผลลัพธ์จากการวิจัยสร้างผลการเปลี่ยนแปลง 4 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านสังคมและวัฒนธรรม 2. ด้านสิ่งแวดล้อม 3. ด้านเศรษฐกิจ และ 4. ด้านนโยบายระดับท้องถิ่น งานวิจัยนี้ตอบสนองนโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของรัฐบาล ที่ส่งเสริม ผลักดันให้ประชาชนพึ่งตนเองบนฐานทรัพยากรและวัฒนธรรม เป็นการวิจัยที่เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เพิ่มโอกาสและอำนาจให้ประชาชนจัดการทรัพยากร จัดการทุนทางวัฒนธรรมด้วยตนเอง งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นการสร้างพลังและคุณค่าให้ชุมชนลุกขึ้นมาจัดการตนเอง มีนักวิชาการคอยให้คำปรึกษา แนะนำ กระตุ้นจุดประกาย ให้ชุมชนใช้ความรู้นำการพัฒนา ใช้ปัญญานำการผลิต

คำสำคัญ : การพัฒนาศักยภาพ , ทุนทางวัฒนธรรม, เพื่อรองรับการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน,
บ้านห้วยหวายพัฒนา, จังหวัดบุรีรัมย์